

เทศน์เช้า วันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๕๓

พระอาจารย์สงบ มนฺตสนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองขาว อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

เวลาพูดถึงพุทธศาสนานะ เราพูดว่าพุทธศาสนา พุทธะ พุทธศาสนาคือศาสนา แห่งปัญญา ทุกคนอยากมีปัญญานะ อยากจะมีความคิด อยากเฉลียวฉลาด ถ้ามีความคิด มีความเฉลียวฉลาด มันเกิดมาจากการกระทำ

ถ้ามันเกิดจากการกระทำนะ เมล็ดพันธุ์พืชทุกชนิด เมล็ดพันธุ์พืชที่แข็งแรง เมล็ด พันธุ์พืชปานกลาง เมล็ดพันธุ์พืชที่ด้อยคุณภาพ มันลงไปปลูกแล้วมันจะไม่เจริญงอกงาม ปลูกแล้วมันโตขึ้นมาใหม่.. โต คูตี คูอย่างพันธุ์พืช อย่างกล้าไม้เนี่ย เวลาเขาไปลงกัน.. มัน โตใหม่.. มันโต แต่มันให้ผลผลิตใหม่.. มันไม่ให้ผลผลิต ถ้ามันไม่ให้ผลผลิตเพราะอะไร .. เพราะมันด้อยคุณภาพ

นี่เหมือนกัน เวลาเราเกิดมาเป็นมนุษย์ ทุกคนเกิดมาเหมือนกัน คนเหมือนกัน แต่ คนมันไม่เหมือนกัน มันไม่เหมือนกันเพราะเหตุไฉนละ มันไม่เหมือนกันเพราะนี้ นี่ การกระทำของเรา การทำมาเห็นใหม่ เราเกิดจากพ่อจากแม่ชาติตระกูลนะแน่นอน แต่สิ่งนี้ เป็นสายบุญสายกรรม

แต่จิตใจของเราละ ถ้าจิตใจของเรา เรามีหลักเกณฑ์ของเรา เห็นใหม่ ทาน ศีล ภาวนา คนจะมีปัญญานะเกิดจากการภาวนา เกิดจากว่าพุทโธๆ นี่ เวลาเราภาวนา พุทโธๆ กัน พุทโธเป็นสมณะ พุทโธจะไม่มีเกิดปัญญา เราอยากใช้ปัญญากันเห็นใหม่ ปัญญา อย่างเรานี้ ปัญญาทางโลก

ถ้าปัญญาทางโลกนี้ เราใช้ปัญญาของเราไปก่อน เป็น โลภียปัญญา ปัญญาเกิด จากภวาสวะ เกิดจากภพ เกิดจากอวิชชา แต่ถ้าเกิดจากสัมมาสมาธิ เกิดจากรากฐานของ ธรรม ถ้าเกิดจากรากฐานของธรรมเห็นใหม่ มันย้อนกลับมาละ เวลาเรามีปัญญากัน

คุณิ เขาคิดโครงการการพัฒนากัน โครงการที่ใช้ปัญญานี้เราทิ้งมากเลย ว่าเขาคิดกันได้นี้มหาศาลเลย แต่คนคิดคนนั้นนะ เขาคิดออกมาแล้วนะ เขาไม่รู้จักตัวเขาเองนะ เวลาเราคิดถึงหน้าที่การงาน เขาเครียดนะ เพราะถ้าเขาทำงานชิ้นหนึ่ง งานต่อไปต้องดีกว่า พัฒนาขึ้นไปมากกว่าชิ้นที่แล้ว ชิ้นที่แล้ว เห็นไหม นี่สิ่งนี้บีบคั้นเขา

แต่เวลาสัมมาสมาธิ เวลาเราเกิดปัญญาของเราขึ้นมา ปัญญาของเราเนี่ย มันรู้เท่าทันตัวตนของเราเนี่ย มันยิ่งรู้มากเท่าไร มันยิ่งปล่อยวางมากเท่านั้นนะ ปล่อยวางหมายความว่าอย่างไร มันปล่อยวางความกังวลใจ มันปล่อยวางความบีบคั้นของเรา มันไม่มีอะไรบีบคั้น เพราะมันรุกเข้ามาเนี่ย พอมันรุกเข้ามาเนี่ย สิ่งนั้นเป็นเรื่องของสังขาร

คำว่าสังขาร.. สังขารมันเกิดจากเรา เพราะว่าปัญญานี้ ปัญญามันมีหลากหลาย ชั้นของปัญญาเห็นใหม่ ครูบาอาจารย์ก็บอก เวลาท่านทำความสงบของใจเนี่ย มันเหมือนน้ำล้นฝั่ง น้ำนี้เราใส่ภาชนะ มันเต็มแล้วมันต้องล้นของมันไป เพราะนี่ชั้นของความสมถะ ชั้นของสมาธิ แต่ชั้นของปัญญาไม่มีขอบเขต

คำว่าไม่มีขอบเขตนี้ ปัญญาหายาบ ปัญญาละเอียด คุณปัญญาดี เวลาเราคิดกันเรื่องปัญญานี้ เรามองถึงปัญญาต่างๆ นี่ เราจะมองแตกต่างหลากหลายมากเลย บางคนมุ่มมองคับแคบ ก็จะมองได้แค่นั้น บางคนมองได้ลึกซึ้งกว่า

นี่พูดถึงในภวาสวะภพ นี่คือโลกีย์ปัญญานะ แล้วถ้าถึงโลกุตตรปัญญาละ เวลาปัญญารื้อค้นกิเลสขึ้นไปเนี่ย ปัญญาของพระโสดาบัน ปัญญาของพระสกิทาคามี ปัญญาของพระอนาคามี ปัญญาของพระอรหันต์ ลึกซึ้งแตกต่างหลากหลายนัก

ถ้าไม่ลึกซึ้งแตกต่างหลากหลายนี้ ทำไมมีบุคคล ๘ จำพวกละ ตั้งแต่โสดาปัตติมรรค โสดาปัตติผล สกิทาคามีมรรค สกิทาคามีผล นี่บุคคล ๘ จำพวก บุคคลคือตัวจิต นี่สัตว์ผู้ข้องคือจิตเราเป็นผู้ข้อง เราเกิดมาเป็นมนุษย์ เกิดเป็นต่างๆ นี่ จิตนี้มันยึดถือสถานะต่างๆ เห็นไหม นี่ผู้ข้อง แล้วมันพัฒนาของมันขึ้นไป นี่กัลยาณปุถุชน

ปุถุชน กัลยาณปุถุชน โสดาปัตติมรรค โสดาปัตติผล สกิทาคามีมรรค สกิทาคามีผล บุคคล ๘ จำพวก สถานะใด สถานะของจิตมันพัฒนาของมันไป แล้วสิ่งนี้ใครรู้ได้

สิ่งที่รู้ได้นี้ เขารู้ได้ด้วยสัจจะความจริงนะ รู้ได้ด้วยสัจจะเห็นใหม่ ผู้ที่อยู่ในสถานะเดียวกัน พูดถึงสิ่งที่อยู่ในสถานะเดียวกันจะเข้าใจด้วยกันได้ทันทีเลย ผู้ที่อยู่ในสถานะที่ค้อยกว่าพูดอย่างไรก็ไม่เข้าใจ

พูดถึงเรื่องปัญญาเห็นใหม่ นี่เหมือนวุฒิภาวะการพัฒนา นี่มันเหลื่อมล้ำกัน นี่ก็เหมือนกัน จิตใจของคนมันเหลื่อมล้ำกัน นี่พูดถึงปัญญาไง เราอยากมีปัญญา เราอยากสร้างปัญญา เราอยากจะมีปฏิภาณไหวพริบ นี่มันเป็นการกระทำของเรา เรายกขาตัวเรา เรามีสติสัมปชัญญะกับตัวเรา นี่ละคือเกิดปัญญา ปัญญามันรับรู้ตัวเรานะ ถ้ารอบรู้ตัวเรา เห็นใหม่ เวลาทางโลกนี้ เขาต้องพัฒนา เขาต้องรอบรู้สิ่งต่างๆ เขารู้ทางวิชาการ รู้ขนาดไหนมันเป็นเรื่องโลก

เรื่องโลกเห็นใหม่ คุณ มันคนละมิติ คุณ เวลาคนตายไปๆ เกิดเป็นเทวดานี้ ความรู้มันแตกต่างกันแล้ว ความรู้อีกสถานะหนึ่ง สถานะนั้นมันไม่ได้ใช้ปัญญาวิทยาศาสตร์แบบนี้ เขาใช้ประโยชน์โดยทิพย์ของเขา โดยบุญกุศลของเขา

นี่ก็เหมือนกัน ไปเกิดเป็นต่างๆ เห็นใหม่ นี่ปัญญาของเขา เขาพัฒนาของเขา เวลาเวียน มาในผลของวัฏฏะ เวลาคนเกิดมาจากเทวดา อินทร์ พรหม มาเกิดเป็นมนุษย์นี้ นี่สิ่งที่เป็นปัญญา เขาจะสุขุมกว่า เขามีคัมภีร์ภาพกว่า

แต่ถ้ามันเกิดมาจากนรกอเวจี มันจะมีความหยาบของมัน มีความกระด้างของมัน เพราะมันผ่านภพผ่านชาติมา เวลาเรานึกอดีตชาตินี้ สิ่งในอดีตชาติ ชาติที่มันเพิ่งผ่านมา ใกล้เคียง นี่ มันมีความรับรู้ มันเป็นจรดนิสัย มันเป็นความเคยชินของใจ

แต่ในปัจจุบันนี้เห็นใหม่ ถ้าเราจะรักษา เราจะดูแลใจของเรานี้ เราจะทำอย่างไร นี่พูดถึงปัญญา ถ้าพูดถึงปัญญาเห็นใหม่ คุณ ปัญญาทางโลก ถ้ามีปัญญากัน เราจะไม่เป็นเหยื่อของเขา เวลาเป็นเหยื่อของเขานี้กระแสบังคม

ถ้าเราไม่มีจุดยืนของเรานี้ อย่างเช่น การโฆษณาสินค้าต่างๆ เห็นใหม่ ถ้าเรามีจุดยืนของเรา เราต้องพิจารณาของเรา มันเป็นประโยชน์กับเราจริงหรือเปล่า เราจำเป็นต้องใช้ไหม สิ่งไหนเป็นความจำเป็น

ดูพระสิ พระนี้มีผ้าไตร มีผ้า ๓ ผืน มีบาตร บาตรคืออาหาร คือบิณฑบาตเอาแต่ตามมีตามได้ มียารักษาโรค ที่อยู่อาศัย ปัจจัย ๔ นี้ถ้ายืนอยู่บนปัจจัย ๔ มันพอใช้ของมัน

แต่ของเรานี้ เรามีความจำเป็นพอใช้ไหม มันมีบวกด้วยตัณหาทะยานอยากของเรา นี่ด้วยหน้าตา ด้วยศักดิ์ศรี ถ้าคนเราไม่มีตรงนี้บวกขึ้นมา ชีวิตเราจะมีความสุขมาก เราจะไม่เป็นเหยื่อของเขา

เหมือนนักกีฬาเลย คนที่อยู่ในสนามนั้นเหนื่อยมาก ต้องแข่งกีฬาตลอด คนที่เป็นผู้ดูอยู่ขอบสนามเขาไม่เหนื่อยนะ เขาก็มองผู้เล่นกีฬา แล้วก็เห็นด้วยว่านักกีฬานี้มีความบกพร่องอย่างไร

นี่ก็เหมือนกัน ถ้าจิตของเราอยู่ในกระแส อยู่กับกระแสโลก เราเป็นเหมือนนักกีฬา ก็ต้องแข่งกับเขาตลอดไปนะ เราเหนื่อยมาก แต่ถ้าเรามาขึ้นอยู่กับสนาม เราไม่ได้ไปเล่นกับเขา คือว่าเรามีสติปัญญาของเรา

ชีวิตของเรานี้ เราควบคุมของเราได้ เราไม่ไปกับเขานี้ พอไม่ไปกับเขานี้ปัญญา มันเกิด คำว่าปัญญาๆ ถ้าปัญญามันเกิดนี้ ปัญญารอบรู้ในกองสังขาร ปัญญารับรู้ในพุทธศาสนานะ ปัญญาของเราคือสังขาร ความคิด ความปรุง ความแต่ง

แต่ปัญญาในพุทธศาสนา ปัญญารอบรู้ในกองสังขาร คือปัญญารอบรู้ในความคิดเราไง สังขาร ความคิด ความปรุง ความแต่งนี้ แล้วมีปัญญา ปัญญามันรอบรู้ความคิดของเรา ถ้ารอบรู้ความคิดของเรานี้ เพราะปัญญาทางโลก ปัญญาความคิด สังขาร ความปรุง ความแต่งเห็นใหม่ คิดเท่าไรมันก็เป็นเรา บวกเราเห็นใหม่ นี่ตัณหาทะยานอยากมันหลุดกระชากไปเลย เพราะคิดด้วยเรา เรามีการกระทำนี้ มันบวกกับเราไปตลอดเวลาเห็นใหม่

ปัญญารอบรู้ในกองสังขาร ปัญญารอบรู้ในความคิด พอมันคิดมันจะดึงเราไปนี้มีปัญญาเตือน ปัญญาให้มันหยุดยั้งได้ ปัญญาที่มีสติปัญญาเห็นใหม่ มันไม่ตามไป เออ... มันโล่งนะ มันไม่เห็น้อยหอบไปกับเขา ถ้ามันเห็น้อยหอบไปกับเขา นี่ปัญญารอบรู้ในกองสังขารนะ

แล้วถ้าปัญญารอบรู้ในจิตใจละ ปัญญารอบรู้ในตัวของมันเองละ ปัญญาที่มันมีการประพฤติปฏิบัติ ปัญญาของคนมันแตกต่างกันหลากหลาย บางคนมีเขาว์ปัญญามาก บางคนมีเขาว์ปัญญาปานกลาง บางคนมีเขาว์ปัญญาน้อย แล้วแต่ความคิดของใคร

แต่คนที่เขาว์ปัญญาน้อยแต่มีบุญกุศลของเขา ทำอะไรก็ประสบความสำเร็จ ประสบความสำเร็จไป เรามีปัญญามาก เรามีความทุกข์ความยากนะ ปัญญาส่วนปัญญา บุญกุศลส่วนบุญกุศล สิ่งต่างๆ หลากหลายอย่างนี้ มันมีขึ้นมา

ถ้ามีสติเห็นไหม เราควบคุมได้หมดเลย ถ้ามีสติปั้บเราก้ยับยั้งตัวเราได้ ยับยั้งความคิดของเราได้ ยับยั้งในสิ่งต่างๆ ได้ พอยับยั้งได้นี้ เราก้เป็นอิสรภาพ กับตัดหาความทะยานอยาก ถ้ามีตัดหาความทะยานอยาก มันจะหลุดกระชากเราไป แล้วถ้าเรามีตัดหาความทะยานอยากด้วย ไม่มีสติด้วยเห็นไหม เราเป็นเหยื่อนะ.. เราเป็นเหยื่อ

ดูสิ เราไม่ต้องการเป็นเหยื่อของใคร เวลาเกิดเหตุการณ์สิ่งใดเกิดขึ้นนี้ พอเรารู้ว่าเราเป็นเหยื่อนี้ มันก็เสียใจนะ แต่ถ้าเราไม่เป็นเหยื่อของเขา เห็นไหม นี้ “อตุตตา หิ อตุตโน นาโถ ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน” เราพึ่งตัวเราเองได้ เราจะไม่เป็นเหยื่อของใคร

คนที่พึ่งตนเองได้ มีสติปัญญาของเราเนี้ เราควบคุมได้หมด เรารอบรู้ได้หมด ถ้าเราควบคุมได้หมดนี้ ใจดวงหนึ่งสู่ใจดวงหนึ่ง ถ้าใจดวงหนึ่งเราควบคุมได้นี้ ใจดวงหนึ่งอย่างนี้เหมือนกันหมด เพียงแต่ว่ามันเป็นสายบุญสายกรรม มันเป็นผลของวิญญูะ

ถ้าวิญญูะมันเป็นอย่างนี้ เราเกิดมาจากสภากกรรม เราต้องรักษาใจเราไว้ให้ได้ ก่อน ถ้าเรารักษาใจของเราไว้ให้ได้เห็นไหม นี้ร่มโพธิ์ร่มไทร นี้ถ้าเรารักษาตัวเราได้ ทุกคนมันก็อาศัยเราได้ ถ้าตัวเองเรายังรักษาตัวเองไม่ได้ แล้วใครจะรักษาตัวเรา ถ้ารักษาตัวเราได้..

นี่พอพูดอย่างนี้ปั้บนี้ เขาบอกว่าศาสนาพุทธเป็นศาสนาเห็นแก่ตัว อะไรก็เอาแต่ตัวเองให้รอด ตัวเองให้รอด ก็ตัวเองยังเอาตัวเองให้รอดไม่ได้ แล้วจะไปช่วยเหลือใครละ แต่ในเมื่อกระแสสังคมไซ้ไหม สังคมเกิดขึ้นมาเราอยู่ในสังคม สังคมอย่างไรเราก้เจอจวนกันไป เป็นเรื่องของสังคม

เวลาพูด นี้ธรรมของผู้บริหารเห็นไหม นี่ถ้าพูดถึง เมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา เราเมตตาเราช่วยเหลือทั้งนั้นล่ะ สังคมเราก็อยากเจองานเขา แต่มันหยาบเกินไป มันหยาบเกินไปที่เขาจะรู้ได้ เขารู้กับเราไม่ได้นะ อุเบกขา อุเบกขาของเขานี้มันสลัดสังเวช ใจ ทำไมปัญญาอย่างนี้ ทำไมความรู้สึกอย่างนี้

แต่ถ้าถึงเวลาเราคิดถึงล่ะ เวลามันถึงความจำเป็นขึ้นมาล่ะ ชีวิตของคนมีความจำเป็นนะ มีความจำเป็น มีความหลากหลาย ความจำเป็นอันนั้น เราก็ต้องเอาชีวิตของเราให้รอดมาได้ ถ้าเอาชีวิตรอดมาได้นี้ ความที่เรารอดมาแล้ว เราจะทำคุณงามความดีให้มากกว่านั้นก็ยังได้

ถ้าทำคุณงามความดีมากกว่านั้นนะ เพียงแต่เวลาเราภาวนานี้ ถึงที่สุดนะเวลาเราวิกฤตขึ้นมา มันจะพูดออกมาว่า ตายๆๆๆ นี้ มันจะเอาความตายมาบังคับเรา เอาความตายนี้มาต่อรองกับเรา แล้วเราจะใจอ่อนกับมัน ว่าเราต้องยอมมัน ผ่อนปรนไปก่อน แต่ถ้ามีผู้ที่ประพฤติปฏิบัติขึ้นมาเนะ นี่อะไรตาย ขอคูหน้าความตายนั้นก่อน อะไรจะตายก่อนตายหลังเห็นไหม พอพ้นผ่านนั้นไปนี้ ความตายนั้นไม่มี

เราจะบอกว่า ถึงคนเรามันเกิดจะวิกฤตขึ้นมา เราต้องหาทางรอด เราต้องพยายามเอาชีวิตของเรารอด เพื่อทำคุณงามความดีต่อไป แต่เวลาพอปฏิบัติขึ้นมา เวลาความตายขึ้นมา อันนี้เป็นความจริงหรือเปล่าล่ะ นี้ เวลาเราบอกว่าวิกฤตๆ นี้ วิกฤต จริงหรือเปล่าล่ะ ถ้าวิกฤตจริง ความวิกฤตนั้นเกิดขึ้นมาเพราะเหตุใด นี้เวลาพอปฏิบัติขึ้นไป นี้ เวลาอดนอนผ่อนอาหารนี้ เวลาจิตมัน โดนสติปัญญาควบคุมเข้าไปนะ ถึงจนตรอกของมันเป็น มันจะหาทางออกของมัน เวลาหาทางออกมันจะคืนรนเห็นไหม

นี่เวลาครูบาอาจารย์ท่านพูดประจำ ปัญญามันจะเกิดต่อเมื่อจนตรอกจนมุม เวลาเรามีสัจจะ เรามีความจริงกับจิตของเรา ถึงที่สุดแล้ว เราไม่ยอมพ่ายแพ้กับมันนะ นี่มันถึงที่สัจจะ ปัญญาที่เป็น โลกุตตรปัญญา ปัญญาที่มันจะเอาตัวรอด ไม่ใช่รอดจากวิกฤตนะ รอดจากภพชาติ รอดจากความเป็นอยู่ของมัน มันเอาตัวรอดได้ มันแก้ไขปลดเปลื้องปัญญาอย่างนั้นออกมาได้

นี่ไง ปัญญามันจะเกิดขึ้นต่อเมื่อเกิดวิกฤต เกิดขึ้นเมื่อมีสติ มหาสติ ปัญญา มหาปัญญา มันเกิดขึ้นมา มันพัฒนาของมันขึ้นไป นี่ปัญญา ถ้ามันเกิดขึ้นมาขนาดนั้นเห็นใหม่ สิ่งใดมันจะวิกฤตขนาดไหน เวลาเรานั่งภาวนาไปนะ เอาละหมดเวลาแล้ว เดียวเอาไว้อีก่อน ต่างๆ เห็นไหม

ถ้าเรามีสัจจะสู้กับมันไป หลานเวทนา ลูกเวทนา พ่อเวทนา ปู่เวทนาเห็นใหม่ ความคิดเหมือนกัน กิเลส.. หลานกิเลส ลูกกิเลส พ่อกิเลส ปู่กิเลส กิเลสมันยิ่งลึกซึ้ง ยิ่งมีมารยาสาไถยมาก ถ้ามีมารยาสาไถยมากเห็นใหม่ เดียวจะพิการ เดียวจะเป็นอย่างนั้น เดียวจะเป็นอย่างนี้

นี่ถ้าเรามีสัจจะ พอเราผ่านพ้นสิ่งนี้ไปนี่ พอมันผ่านพ้น มันปล่อยไปเห็นใหม่ ปัญญาที่รอบรู้ในกองสังขาร ปัญญาที่รู้จากสติของเรา เวลาปัญญามันไล่เข้ามา.. มันปล่อย คำว่าปล่อย คืออารมณ์ที่มันมีความจำเป็น อารมณ์ที่มันคิดว่าสิ่งนี้มีคุณค่านี้ เวลามันปล่อยไปแล้วนะ..

หลวงตาท่านบอกเลยนะ “เวลาจิตนี้ว่างไปหมดเลย มองดูภูเขาเตาภาณี่มันทะลุไปหมดเลย” นี่เป็นความว่าง มีความสุขมากเลย แต่เวลาท่านพิจารณาของท่านเข้าไป จุดและต่อมของความว่าง เห็นใหม่ เวลาที่มันบอก ความว่างในกองขี้ควาย

ความหยาบนี้ เวลาเราอยู่กับมันนี่ เราว่าละเอียดลึกซึ้งมากนะ แต่เวลาถ้ามีปัญหา รอบรู้ขึ้นมา แล้วปล่อยมันทิ้งไปนี่ มันต่างกันเลย มันต่าง ที่มันเกิดเพราะอะไร มันเกิดจากปัจจัยตั้ง เกิดจากสันตสิฏฐิโก ไม่ได้ต่างด้วยการยินยอมของใคร ไม่ได้ต่างด้วยการให้คุณค่ามัน ไม่ได้ต่างด้วยการโต้เถียงด้วยวาจา ใครมีแพ้ชนะกัน มันต่างเพราะเป็นสันตสิฏฐิโก มันต่างเพราะการกระทำ มันต่างเพราะความเห็น มันต่างเพราะหัวใจที่มันสัมผัส

อย่างเช่น อาหารนี้ เขาบอกอาหารนี้รสชาติดีมาก แต่ได้สัมผัส.. เราก็ได้ยินแต่ว่ารสชาติดีมาก แต่วันไหนถ้าเราได้สัมผัสแล้วนะ เราได้ลิ้มรสแล้วนะ รสชาติดีหรือไม่ดี เราารู้ของเราขึ้นมา

นี่ก็เหมือนกัน ศึกษาธรรมะขึ้นมาเนี่ย ปัญญาครอบรู้ในกองสังขาร ปัญญาต่างๆ มันเกิดขึ้นมานี้ ปัญญาอย่างนี้ที่มันเกิดขึ้นมานี้ ปัญญาๆ ก็ว่ากันไป ปากเปียกปากแฉะนะ แล้วก็ว่าตัวเองรู้ใช่ไหม แล้วปฏิภาณไหวพริบใครดีกว่า ก็ว่าปัญญาลึกซึ้งกว่า แต่มันไม่เป็นความจริง

แต่ถ้าเป็นความจริงขึ้นมา มันเข้าไปถึงหัวใจขึ้นมา ถ้ามันมีการปล่อยวางของมันขึ้นมา มันมีการกระทำขึ้นมา นี่สันติภูมิจึง ปัญญาอย่างนี้เห็นใหม่ ปัญญาที่มันชำระกิเลสเนี่ย ปัญญาๆ พุทธศาสนาเป็นศาสนาแห่งปัญญา แต่ปัญญาของใครล่ะ เวลาเขาคดโกงกัน เขาน้อฉลกันนะ เขาคิดกันจนเราตามเขาไม่ทัน อันนั้นเป็นปัญญาใหม่

มันมีสัมมา กับ มิจฉาใจ ถ้าเป็น มิจฉาปัญญา ปัญญาที่ทำร้ายเขา ปัญญาที่เบียดเบียนคนอื่น ปัญญาที่สร้างแต่เวรแต่กรรม นั่นก็เป็นปัญญาอันหนึ่ง เห็นใหม่ ปัญญาของเทวทัต

แต่ถ้าปัญญาขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เป็นปัญญาผู้เสียสละ แต่การเสียสละเราเสียสละออกไปแล้ว เขาบอกว่าเราไม่เห็นได้สิ่งใดนี้ ได้! ได้บุญบารมี!

บารมีเห็นใหม่ เวลาคนเขามีอำนาจวาสนามาก บอกไม่มีบารมี คือว่าเขาจรรายของเขา แต่เขาไม่มีบริษัทบริวารของเขา บางคนนี่ไม่มีฐานะอะไรเลยนะ แต่เขามีบารมีของเขานะ ทุกคนเชื่อถือศรัทธาเขา ทำไมเขาเกิดบารมีล่ะ นี่ไง นี้อยู่ที่การเสียสละนี้ไง ที่ว่าเราเสียสละไปสิ่งใด เราไม่เห็นได้อะไรขึ้นมาเลย มีแต่เสียหายไป นั่นล่ะสร้างบารมี

คำว่าสร้างบารมี แต่เราสร้างบารมี เราก็ต้องดู สร้างบารมีสมควรหรือไม่สมควร สถานะของเราเห็นใหม่

นี่เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า บอกเราหาปัจจัยมาได้เห็นใหม่ หาเงินมาได้บาทหนึ่ง เราต้องเก็บไว้เป็นทุนเป็นรอนเรา ๑ สติง เราเลี้ยงพ่อเลี้ยงแม่ของเราเห็นใหม่ นี่แล้วเราเก็บไว้เพื่อเก็บไว้ได้ป่วย ที่เหลือแล้วค่อยทำบุญ เขาเรียก “ดมไว้ในแผ่นดิน”

เราเหลือไว้ทำบุญ นี่ขุดฝังดินไว้.. ฝังดินไว้เพราะเหตุใด ฝังดินไว้ให้เราเกิดมาภพชาติของเรา เราเกิดมาในพุทธศาสนา เราฝังไว้ในพุทธศาสนา ฝังความดีความงามไว้ คำว่า “ฝังไว้ในแผ่นดิน” ใครเป็นคนฝัง ใครเป็นคนเจตนาทำบุญ ถ้าจิตนั้นไม่มีเจตนาทำบุญ ใครเป็นคนทำมัน มันฝังไว้ในพุทธศาสนา ก็ฝังไว้ในพุทธะนั้นนะ ฝังไว้ในหัวใจนั้นนะ

แต่เราบอกฝังไว้ในแผ่นดิน ก็ฝังไว้กับโลกไซ้ใหม่ เราจะไม่ได้สิ่งใดไปเลย นี่ ไร่ นั้นมันแร่ธาตุ แร่ธาตุต่างหากเราฝังไว้ในแผ่นดิน แต่พุทธศาสนา ..มันฝังไว้ในพุทธะ ..ฝังไว้ในหัวใจพุทธะ ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน ความรู้สึกใจ ..มันฝังไว้ในเมล็ดพันธุ์พืชในหัวใจนี้ มันฝังของมันไป ถ้ามันพัฒนาของมันขึ้นไป มันดีของมันขึ้นไปเห็นใหม่ นี่เราเสียดุลละกรรมของเราเพื่อประโยชน์กับเรา

ถ้ามีปัญหาขึ้นมามันเห็นประโยชน์กับเรานะ นี่คูสิ เวลาเราเสียดุลละกันนะ โยมเสียดุลละต่างๆ เห็นใหม่ แต่เวลาเรานั่งภาวนากันนี้ เราเสียดุลละอะไร บุญ.. กิริยาวัตถุ แล้วเราเสียดุลละ ดัดความทะยานอยาก เสียดุลละไอ้ความตระหนี่ถี่เหนียวในหัวใจ เสียดุลละมันให้หมด นั่งอยู่โคนต้นไม้เราก็เสียดุลละได้ เราก็ทำบุญกุศลของเราได้

ถ้ามีปัญหา คนมีปัญหา เห็นเขาทำบุญกุศล เราก็อนุโมทนาไปกับเขา เราก็ได้บุญกับเขา ถ้ามีปัญหาเราทำของเราได้ เห็นคุณงามความดีสิ เราสาธุ เราถือองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเสียดุลละมาตลอด

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมขึ้นมา เวลาเผยแผ่ธรรม นี้ไปที่ไหน ถ้าที่ไหนเขาศรัทธาเชื่อถือก็เป็นบุญกุศล ที่ไหนเป็นเดียริถีย์ นิครนถ์ คนเขาก็พยายามต่อต้าน องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะวางธรรมไว้ให้เรา ให้เป็นธรรมของเราขึ้นมา จนกว่าสาวก สาวกะ จะมันคงขึ้นมา นี่ท่านต้องทำของท่านเพื่อประโยชน์กับสังคม ประโยชน์กับโลก

เราเกิดมาในวิภวภูฏะ เกิดมาในโลก และพุทธศาสนา เห็นใหม่ นี่เรื่องของโลกนะ ถ้าสิ่งใดดีหมด พระบวชมานี้ก็ต้องดีหมดสิ ไอ้ที่โลกเขาทำกันนี้ เขาบวชเป็นพระขึ้นมา

เขาเป็นพระ พระในญัตติจุดตุกกรรม แต่หัวใจเขาเป็นอะไรล่ะ ถ้าหัวใจเขาเป็น เขาต้องเห็นเสียสละ เขาต้องทำของเขาได้

นี่หลวงตาท่านพูดประจำ ..พระเสียสละไม่ได้ ใครจะเสียสละ.. พระเสียสละได้ แต่ถ้าเสียสละทำไมครูบาอาจารย์โกรธเป็นไฟเลย นี่ๆ ไม่ใช่โกรธเป็นไฟ นี่พยายามจะตีกระหนาบให้มันเสียสละเรื่องทิฐิมานะในใจ ไอ้ทิฐิที่ยึดมั่นในใจ อันนั้นเสียสละอันนั้น มันจะเสียสละได้ ถ้ามันไม่มีธรรมะเข้าไปทิ่มแทงมัน ธรรมะคือการแสดงธรรมนี้เข้าไปทิ่มแทงหัวใจอันนั้น ให้หัวใจอันนั้นมันปล่อยาวอันนั้น นี่การเสียสละเห็นใหม่

แล้วเสียสละเป็นฟินเป็นไฟ อ้าว.. เป็นฟินเป็นไฟเพื่อจะเผาไหม้ตบะธรรมใจ เผาไหม้ไอ้กิเลสตัดทอนความทะยานอยากอันนั้นออกไปจากใจใจ นี่แต่เราไม่เข้าใจ การเสียสละก็ต้องไอ้กันไป ก็ไอ้กันมานะ มันก็เหมือนกับคนว่ายน้ำไม่เป็นช่วยคนจมน้ำ มันจะพากันจมน้ำไปหมดใจ

ครูบาอาจารย์ของเราถ้ามีคุณธรรมขึ้นมา ท่านจะเป็นครูบาอาจารย์ของเรา ท่านจะมีหลักมีเกณฑ์ของท่าน แล้วท่านจะมีหลักเกณฑ์ มีการชี้ นำ มีการพยายามชักจูงใจ นี่มรรคหยาบ มรรคละเอียดใจ สิ่งที่คุณศึกษา รู้ขนาดไหนนี่ มันเป็นการจำมา เวลาปฏิบัติขึ้นมา มันก็หายๆขึ้นมา

คำว่าหายๆ เห็นใหม่ พอเจอสมาธิขึ้นไปนี่ โอ้โฮ.. นี่นิพพาน ขณะไม่ได้สมาธิก็ว่างๆ พอเจอสมาธิจริงก็ว่านิพพาน ทั้งๆ ที่ยังไม่ได้ทำอะไรเลยเห็นใหม่ นี่สิ่งนี้มันเป็นความตึกลับมหัสจรรย์ สิ่งนี้มันเป็นสันติทูลิโก เป็นการสัมผัส มันไม่ใช่ตำราหรือกสมาธิเราก็คาดหมาย ทำไมไม่เป็นอย่างนั้น ปัญญา นี่ โห.. กูคิดทุกวันเลย นอนนะ.. ปัญญา ยังกระจายเลย

นี่มันคิดเอาเอง มันไม่เป็นความจริง แต่เพราะการกระทำอย่างนี้ กิริยาอย่างนี้ ครูบาอาจารย์ท่านผ่านมันมาหมดแล้วละ ถึงเวลาผ่านขึ้นมาเห็นใหม่ พยายามแก้ไข พยายามดึงขึ้นมา ชักนำขึ้นมา เพื่อประโยชน์ใจ มันไม่ใช่ไฟนะ

ถ้าเป็นไฟมันจะเป็นโทษะ มันเป็นการเบียดเบียน ไม่เป็นเป็นประโยชน์กับใครเลย แต่เวลาแสดงธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า นี่ธรรมะนี้ ดบะธรรมนี้ รสของธรรมชนะซึ่งรสทั้งปวงนี้ มันจะรุนแรงขนาดไหน มันเข้าไปชำระล้างกิเลส มันจะไม่เบียดเบียนใคร มันจะมีแต่ความชุ่มชื่น มันมีแต่ประโยชน์

แต่เวลาออกมาเนี่ย ฝนตกแดดออก ฟาร้องครื้นๆ แต่มันเป็นประโยชน์กับโลก ฝนตกแดดออกขึ้นมา มันเป็นประโยชน์กับโลกนะ แต่คนไม่เข้าใจ มันไม่ต้องการ มันบอกว่าอันนี้เนี่ยเป็นโทษะ เป็นโทษะเห็นไหม นี่พูดถึงไฟ

พูดถึงปัญญา เราเป็นชาวพุทธ เราต้องมีหลักมีเกณฑ์ของเรา เพื่อประโยชน์กับเรา เห็นไหม เราทำของเรา นี่มรรคหยาบหม่อมรรคละเอียด ความคิดหยาบๆ เขาก็ว่าไปอย่างหนึ่ง เราจะเชื่อถือนั้นไม่ได้ เราคิดว่าใครจะพูดเราก็เชื่อถือนั้นไปหมด.. ไม่ใช่!!

เราต้องใช้ปัญญาของเรา เพื่อกลั่นกรองของเรา เพื่อประโยชน์กับเรา เราเกิดมากับโลก เขาก็มีปัญญาของเราเหมือนกัน เขาก็มีชีวิตของเราเหมือนกัน เขาก็คิดเป็นเหมือนกัน เพื่อประโยชน์ของเรา เพื่อชีวิตของเรา เอวัง